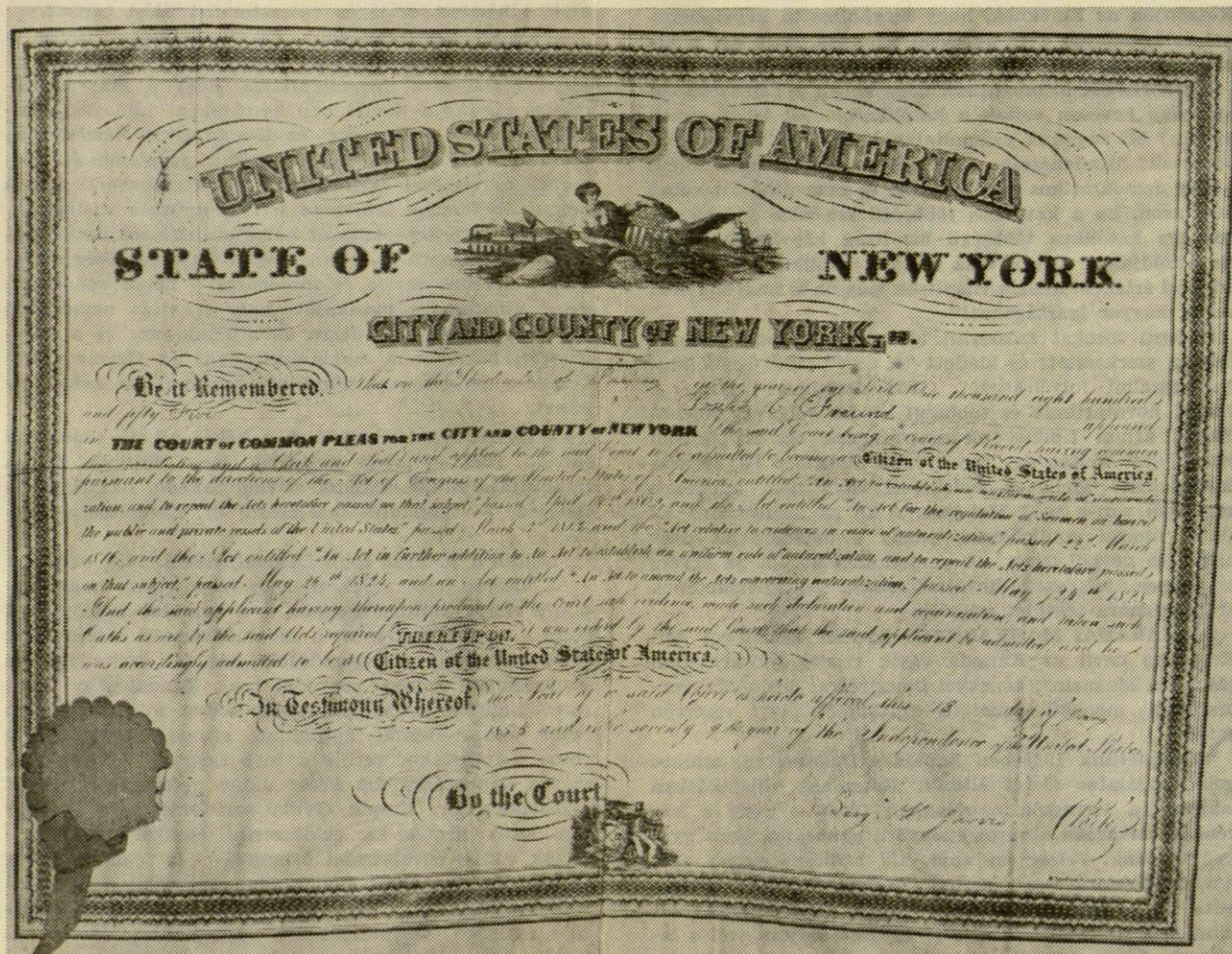

A New York városához tartozó Staten Islandon, egy magyar nagyszülőre hivatkozó család irattárában találtam egy kevésbé ismert, régi amerikai magyar színes élet-történetének több érdekes adatára:

**FERENCZI JÓZSEF (Joseph Edward Freund)
ADATOK EGY RÉGI AMERIKAI MAGYAR ÉLETÉHEZ**

Ferenczi József, későbbi nevén Joseph Edward Freund 1847-ben, harminc éves fővel érkezett az Egyesült Államok területére. Ezt megelőzőleg, az osztrák-magyar hadseregben vezérkari tisztként, hadnagyi rangban szolgált előbb Radetzky tábornok, majd Báránykóvácskányi tábornok mellett. Amerikára ideiglenes tartózkodási szándékkal, rövid tanulmányutra jött. Közben azonban édesatyját, aki Kossuthnak hűséges híve és közeli munkatársa volt, a szabadságharc elvesztése után, vagyon elkobzásra és börtönre ítélték. A hazatérés lehetőségét ideiglenesen elveszítve, megélhetés után kellett néznie. Egyideig a Columbia egyetem vendég professzora és nyelvtanára. Később magyar borok importálásával foglalkozik. (A Columbia egyetem akkori elnöke Charles King váltig dicséri a to-kaji asszu zamatos erejét.) Közben azonban nem kisebb terven töp-

reng és fáradozik, mint az első New York-i Hudson hid megépítésén. A tervek el is készültek. Társaival együtt utnak indul, hogy Európában megszerezze a tervek kivételéhez szükséges anyagi alapot. Ez a vállalkozás azonban sikertelennek bizonyult és a hid építése csak terv maradt. Iratai között a szabadalmazás iránti kérések egész sora tanuskodik különböző találmányairól. Klapka tábornok 1882-ben Budapesten kelt francia nyelvű ajánló sorai arra engednek következtetni, hogy "Joe" Freund az amerikai hadseregben tábornoki rangra emelkedett. A fennmaradt iratok szerint több alkalommal fordult amerikai vezető katonai hatóságokhoz általa döntőnek talált katonai stratégiai megfigyelésekkel és javaslatokkal. Ime, néhány adat egy régi amerikai magyar színes, változatos életéből. Bertalan Imre.

Egy amerikai magyar polgárosodási bizonyítványa 1855-ből.

FREUND

Joseph Edward

MAGYAR EGYHAZ

szemben. Sőt ennél is rosszabb: orcapirulás nélkül nyujt menhelyt az atyák hitét gyermekeikben elárultaknak. Ettől a protestántizmustól nem sok a tanulnivalónk; ebbe, ha meg akarjuk tartani azt, amink van, nincs miért kíváncoznunk. És akik öntudatos református rendünk elől gyümölcstelen fává tett mivoltukkal ebbe menekülnek, azokat hamarabb elfelejtjük, mint Amerika a hűtlenné lett 22 katonát.

MI ÉRTELME VAN misszionáriusokat küldeni külföldre, kérdeztük magunktól, amikor olvastuk, hogy New Jersey állam legfelsőbb bírósága igazat adott annak az embernek, aki perrel támadta meg azt, hogy a gideoniták (Bibliát terjesztő keresztyén üzletemberek szervezete) szentírási részeket ajándékozhatnak olyan iskolás gyermekeknek, akiknek szülei írásban nyilatkoztak, hogy gyermekeik elfogadhatnak ilyen ajándékokat. Ha dél-Amerikából, Spanyolországból, stb. hallunk misszionáriusokat korlátozó rendelkezéseket, az átlagos amerikai méltatlankodik. Milyen alapon? — kérdezhetjük a fentiek alapján. Amit nem kaphatnak meg a gideoniták Amerikában, azt követeljük misszionáriusaink számára külföldön? Misszionáriusok küldésének csak akkor van értelme, ha itthoni életünkből külföldi országok semmit sem másolhatnak le az ő akadályoztatásukra.

ÖRÜLÜNK, hogy az Egyesült Államok Elnökénél kihallgatáson jelenhetett meg az amerikai magyarság képviselője. A legnagyobb földi hatalom előtt okos szavakkal, erkölcsi felelőséggel és ugyanakkor bölcs mérséklettel tarták föl a magyar sebeket és kértek rájuk orvoslást. Köszönjük az Elnöknek, hogy meghallgatta képviselőinket és köszönjük a fáradozását azoknak, akik ezt a kihallgatást megszervezték.

SAJNÁLJUK azonban azt, hogy ebben a képviselőben

„Magyar Egyház” 1954 Jan.